

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerate) se plačuje od četerostopne peti vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 87.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 19. aprila 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Taktika mariborske „Straže“ in njihnih krmarjev.

Kakor znano, me je mariborska „Straža“ v št. 34. z dne 20. 3. 1909. na nečuvni način osebno napadla. Podal sem s svojim podpisom v št. 67. „N. D.“ obširen odgovor na ta napad ter stvar pojasnil na vsestranski in resnični način.

Mislil sem, da bo „Straža“ kot dostojen in ugleden (?) list vzela mojo izjavo na znanje ter ali dalje odgovarjala, ali pa svojo zmoto uvidela in resnici na ljubo stvar popravila. V tej nadi sem se varal. Čeravno sem po tretji meni blizu stoječi osebi tudi po dopisnici uredništvo „Straže“ opozoril na moj stvarni odgovor, še dosedaj „Straža“ ni reagirala. Dotična tretja oseba dobila je kot odgovor sledečo dopisnico: „Velecenjeni gospod! Predno Vam meritorno odgovorimo, prosili bi Vas za naslednja pojasnila: 1. Ali ste naš pristaš? 2. S čim jamčite za svojo trditve, da se bodo v vrsti naših somišljenikov pojavili nasledki, ki za nas ne bodo posebno laskavi, temmanje še za naš ugledni list prijetni ali koristni? Vašega cenjenega odgovora pričakuje uredništvo „Straže“ Cenčič mp.“

Iz tega klasičnega odgovora se razvidi, kako čudne nazore ima „Straža“ in njeni duševni očetje o zadačah in resnicoljubnosti časnika. Če si pristaš „Straže“, imaš toliko milosti, da ti meritorno odgovorijo. Če nisi pristaš, pa velja pobožno načelo: Calumniare audacter . . .

V svoji izjavi sem se dotaknil mariborskega potuhnjence, kateri se je pred blizu 4 in pol leti za časa tisk. pravde ptujskega župana Orniga in celega mestnega občinskega sveta v Ptujju junaško za grmom skrival, dokler ni zasebni obtožitelj I. Ornig in tovariši umaknil tožbe, ki je bila per nefas proti meni naperjena in ki je imela za me te prijazne posledice, da sem bil nad pol leta po nedolžnem v sodni preiskavi in da se je mesca novembra 1904. proti meni izvršila tako stroga osebna in hišna preiskava, kakor da se je šlo za kakega velesrbskega izdajnika. Da se stvar pozabljenosti reši in da se tudi poizve kavzalna zveza, bodi mi dovoljeno sledeča fakta tukaj javnosti izročiti:

Leta 1904. sem v resnici v „Sl. Narodu“ v št. 206., 208. in 218. pod pod naslovom „Koga je c. kr. štajarski namestnik predlagal v odlikovanje“ priobčil več člankov naperjenih proti J. Ornigu in nekemu sedaj še aktivnemu nadsvetniku, v katerih se je nečedno in deloma jako sumljivo postopanje teh dveh mož nasproti slovenskemu zasebnemu uradniku Aleks. Pinteriču v Ptujju na primeren način ožigosalo. To se je zgodilo s privoljenjem g. Aleks. Pinteriča na podlagi sodnijskih aktov.

J. Ornig in navedeni svetnik c. kr. nadsodišča v Gradcu nista na te članke nikakor reagirala, kar dokazuje ne-

ovržno resničnost dotičnih člankov. V št. 248. z dne 29. 10. 1904. priobčil je „Slovenski Narod“ pod zaglavjem: „Ptujski župan in deželni poslanec Jos. Ornig“ zopet obširen dopis od Drave, v katerem je bil napadan poleg Jos. Orniga tudi celi občinski svet v Ptujju. Ta dopis se je per nefas meni na rovaš pisal, čeravno so se v njem nahajale stvari, o katerih sploh nisem do takrat ničesar vedel in kojih objavo bi jaz na vsak način, če bi se mene vprašalo, odsvetoval. Ta dopis je dal povod za tiskovno pravdo proti meni in dr. I. Tavčarju kot takratnemu odgovornemu uredniku.

Dr. I. Tavčar bil je takrat državni poslanec in bi se potrebovala za sodnijsko preganjanje njegove osebe privolitev državne zbornice. Še predno je ta privolitev bila sklenjena, prosili so zasebni obtožitelji za delegacijo c. kr. mariborskega okrožnega sodišča iz čisto jalovih in praznih vzrokov. C. kr. deželno nadsodišče v Gradcu je s strahansko naglico temu neutemeljenemu predlogu ugodilo. Midva z dr. Tavčarjem bi morala torej po nakani J. Orniga in višjih sodnih funkcionarjev v Gradcu biti obglavljena in moralno uničena pred mariborskim porotnim sodiščem, ker se je menda v gotovih krogih domnevalo, da se na ta način ukroti Kranjska, pacificira Štajerska in pomiri ves slovanski jug. Toda ta račun je bil, če se smem tako izraziti, sklenjen brez krčmarja.

Dr. Tavčar je spravil celo zadevo v državnem zboru na tapet ter v seji z dne 10. 2. 1905. hudo prijemal vodjo justičnega ministerstva eksk. dr. viteza Klein in c. kr. nadsodišče v Gradcu, kateremu je direktno očital strankarstvo iz političnih ozirov. Med drugim je trdil:

Allerdings wäre der Graf Gleispach sammt dem IV. Senate des Grazer-Oberlandsgerichtes in der ärgsten Klemme, wenn er die wahren Gründe seiner Entscheidung mitteilen müsste. Denn dann müsste dieser Graf bekennen, dass der Grund der Delegation lediglich darin zu finden ist, dass ich, der ich nach der Meinung Ornigs in Laibach nicht verurteilt werden konnte, desto sicherer von den deutschen Geschwornen in Marburg verurteilt werde. Die ganze Sache ist so klar, wie nur etwas. Graf Gleispach will an mir einen Justiztodschatz verüben, wahrscheinlich aus Rache dafür, dass seine Justizkorruptionen im „Slovenski Narod“ scharf, aber gerecht kritisiert werden.

Das abscheulichste an der Sache bleibt der Umstand, dass ich den gesetzlichen Richtern derzeit entzogen werde, weil ich angeblich Einfluss in Krain besitze.

Nun meine Herren, bedenken Sie, wie sich die Sache bezüglich Ornigs in Steiermark verhält. Ich werde aus dem eben angeführten Grunde den Geschwornen in Laibach entzogen.

Auf der anderen Seite aber haben mich dieselben Richter leichten Her-

zens unter das Messer der deutschen Geschwornen in Marburg geschoben, obzwar sie genau wussten, dass Ornig deutscher Abgeordneter und Bürgermeister in Pettan ist, dass hinter ihm der ganze Tross der deutschen Volkspartei steht und dass in Marburg keine Jury gebildet werden kann, ohne dass solche aus lauter Gesinnungsgenossen und politischen Freunden der Bürgermeisters Ornig bestehen würde.

Na to hudo očitanje ekskel. dr. viteza Klein v seji z dne 14. 2. 1905. ni vedel ničesar drugega odgovoriti, kakor to, da se je delegacija proti meni in dr. Tavčarju v Gradcu radi tega sklenila, ker se mora vse dokazilno gradivo v ptujskem okraju sprejemati in bi sprejemi dokazov pred porotniki v Ljubljani bili s posebno velikimi stroški združeni, vsled česar je nadsodišče v Gradcu radi jednostavnosti (!) pravde (im Interesse der Vereinfachung des Prozesses), torej iz procasualnih ekonomskih ozirov okrožno sodišče v Mariboru delegovalo. Ta ministrov odgovor je pa le navadna pretveza, da ne rečemo naravnost humbug in sleparija. Kdor pozna J. Orniga in ve, kako se je obnašal v pravdi proti Al. Pinteriču in v pravdi proti nekdanjemu slavitelju in častilcu I. pl. Kalchbergu, ta se mora le smejati trditvi, češ, da J. Ornig vzame ozir na stroške, če se mu potrebno zdi uničiti nasprotnika.

Ta ministrov odgovor kaže, da zna tudi avstrijski justični minister resnico zavijati in hoče fakta pretvarjati in pačiti ter ljudske zastopnike za nos voditi.

Jaz sem bil vspricho sklenjene delegacije v jako neprijetnem položaju. Očitno je bilo, da moram postati žrtev malovestnega dopisnika, če vrhovno kot kasacijsko sodišče to delegacijo potrdi. Zatorej sem naročil svojemu zastopniku dr. Kušarju v Ljubljani napraviti pritožbo zoper delegacijo mariborskega sodišča. Ta pritožba je imela popolen uspeh, kajti najvišje kot kasacijsko sodišče je delegacijo razveljavilo, kar je dalo I. Ornigu in njegovim tovarišem povod, da je tožbo brez vsake satisfikacije umaknil, čeravno mu je g. dr. Tavčar koj v začetku ponudil častno izjavo, če tožbo umakne, katere pa I. Ornig in tovariši niso hoteli sprejeti.

S sklepom deželne sodnije v Ljubljani z dne 29. julija 1905 Pr. VIII. 8/4, 56 se mi je naznanilo, da se je tožba proti meni umaknila. Po tej slavni bitki in „zmagi“ I. Orniga smeja se dr. Tavčar in jaz tolažiti z izrekom Schillerja: „Die Schlacht hätten wir mit Schimpf verlieren mögen: doch das verzeihen uns die Grazer nicht, dass wir um ein Spektakel sie betrogen.“

Toda sedaj pride zanimiv intermezzo:

Dne 10. septembra 1905 vršilo se je slovesno odkritje Prešernovega spomenika v Ljubljani. Čutil sem se vezanega se te slavnosti osebno udele-

žiti. Razun mene udeležilo se je tudi več Ptujčanov in mi smo z Mariboržani vred, med katerimi se je nahajal tudi prof. dr. Verstovšek, tvorili poseben oddelek v slavnostnem sporedu.

Ko smo nekaj časa čakali precej zadi za „Narodnim domom“, pride do nas gosp. I. Malovrh, fakični urednik „Sl. Naroda“, kojega jaz osebno nisem poznal. Tik mene stoječi profesor dr. Verstovšek ga pozdravi in tudi mene predstavi g. Malovrhu. Nato začne prof. dr. Verstovšek vpraševati s prav intenzivnim zanimanjem g. I. Malovrha, kako je z Ornigovo pravdo. Nato mu da gosp. I. Malovrh pomirljiv odgovor, češ, da so Ornig in tovariši tožbo umaknili, in da je sedaj on, g. prof. dr. Verstovšek lahko popolnoma miren.

Na mene so te besede jako neprijeten utis napravile, kajti sedaj sem spoznal, kdo mi je zakrivil prijetnost sodne preiskave, trajajoče več kakor pol leta. Imel bi bil pač povod takrat svojem ogorčenju dati duška, toda premagal sem se, ker si nisem hotel kvariti slovesnega razpoloženja in ker sem itak doživel zadoščenje, da je c. kr. deželno nadsodišče, ki me je že kot c. kr. adjunkta v Slov. Bistrici pregaganjalo, bilo korenito osramošeno.

Če sedaj „Straža“ in njeni duševni očetje, med katerimi se nahaja tudi prof. dr. Verstovšek, mene v slovenski javnosti napadajo, je to le dokaz, da moje trditve v izjavi z dne 29. marca 1909 (glej „Narodni Dnevnik“ št. 67) glede mariborske potuhnenosti niso pretirane. Vidi se, da se gospodje niso ničesar učili, a marsikaj še pozabili.

Sedaj imata besedo eksel. in eksminister dr. vitez Klein in g. profesor dr. Verstovšek. Zanimalo bi me doznati, če se še te zadeve spominjata.

Ptuj, 10. aprila 1909.

Dr. Anton Brumen.

Politična kronika.

u Šolski referati v ministerstvih nemškega in češkega ministra rojaka. Nedavno so poročali resni moravski listi, da bodo v teh dveh ministerstvih osnovani posebni šolski referati in da bode v češko ministerstvo imenovan za šolskega referata dosednji deželni šolski nadzornik Aufedniček. Slavische Corresp. je to poročilo kot neosnovano dementirala. N. Fr. Pr. od 17. tm. pa poroča, da bode imenovan za šolskega referenta v nemško ministerstvo dr. Viktor Feigl, podtajnik v naučnem ministerstvu. To bode nov in velevažen članek v organizaciji pomembnih naprav in uredb za češke in še posebno za slovenske dežele. In naši klerikalci bi svojim vernim radi vbili v glavo, da so „krajanska“ ministerstva brezpomembne institucije.

u Vsenemška izjava v Ašl. Posl. Stransky je na tem vsenemškem shodu dejal: „Bila bi napaka, ki bi se nad nami hudo maščevala, ako bi merodajni shodi ne izvajali iz zadnjih dogodkov posledice tudi za notranjo politiko Avstrije.“ Posl. Kraus je

proslavljaj Bülowa za zaslugo, katero si je pridobil s tem, da je diplomatično zvezo, katero je Bismark sklenil, sedaj spopolnil z zvezo vsenemškega ljudstva na obeh straneh. Ta notranja zveza bratstva in narodne solidarnosti bo de najpopolnejši temelj politične zveze obeh držav. Tako se dela na nemških shodih pod prusko nemško nadvlado.

u Češka srednja šola na Dunaju. Na shodu čeških delegatov dne 16. tm. na Dunaju je bilo sklenjeno, da se odpre na Dunaju najdalje začetkom šolskega leta 1910/11. češka srednja šola. Kršč. socialni germanizatorji so že napeli vse moči, da odbijejo „ta napad na nemški značaj Dunaja.“ To so zavzniki naših zvezarjev in kranjskih klerikalcev.

u Ogrska kriza. Stranka neodvisnosti bo imela 26. tm. svojo konferenco, na kateri se bode poročalo o bančnem vprašanju. Kossuth, ki bi se na vsak način rad vzdržal na čelu stranke, bo dal izjavo, da z obzirom na to, da niso mogla prodrti načela stranke neodvisnosti, katero on zastopa, v tem vprašanju, se vidi prisiljenega podati svojo ostavko kot minister, Kossuth bode prepustil stranki neodvisnosti, da stavi svoje nadaljne predloge. Kossuth ostane še nadalje v ministerstvu ali pa odstopi, kakor bode pač stranka sklenila. Kratko malo, Kossuth hoče na vsak način ostati še nadalje na čelu stranke, ker upa, da bode ona prevzela dedščino koalicije in bi potem tudi on ostal lepo — pri državnem koritu.

Dogodki na Turškem.

u Sultan ne odstopi? Mladoturki proti katerim je bil ta prevrat naperjen, imajo tudi sedaj v Solunu svoje središče. Od tod so poslali sultanu ultimatum, v katerem zahtevajo, naj nepostavno imenovano ministerstvo odslovi in naj postavi Hilmi pašo in Ahmed Rizo zopet v njih prejšnje službe. V mladoturškem taboru je nezadovoljnost s sultanom silno velika vse ga dolži, da je postopal nepošteno in da mora odstopiti. Sultan je baje izjavil, da bi pač odstopil kateremu svojemu sinu na ljubo, nikdar pa ne na ljubo svojemu polbratu Muhamedu ali kateremu svojih nečakov, kateri so osmansko državo samo uničili. Z obzirom na vse to ostane sultan na svojem mestu.

b Ustava ni v nevarnosti ter je zavarovana proti vsem napadom, tako piše „Jeni Gazetta“, čete že vračajo v kasarne in prostovoljci so odšli baje zopet domov.

b Razpokoženje v armadi. „Lokal-Anzeiger“ poroča iz Carigrada, da se bodo carigradski vojaški uporniki kmalu popolnoma premislili in da je že v kratkem pričakovati zopetno splošno pobratenje cele armade, kar bo seveda samo sultanu in reakcionarcem na škodo. V Solunu je bila mladoturška konferenca, katere se je udeležil tudi voditelj čet Sandanski, ki stoji popolnoma na mladoturški strani. Tudi Albanci so Mladoturkom zvesti. Dohodki carinskih uradov se uporabljajo za vojsko, pa tudi bogati privatniki dajejo Mladoturkom velika denarna sredstva na razpolaganje za eventualne vojne operacije proti Carigradu. Začela so se že razna premikanja čet iz mladoturških posadk proti Carigradu.

b Iz parlamenta. Predsednik je prijavil, da je pravkar dospel bataljon topničarjev v Carigrad, da izrazi svoje veselje nad tem, da je bila ustava ohranjena. V Čataldža, v Čerkeskōj, v Hademkōj in v raznih drugih mestih se je nabralo že mnogo mladoturških čet, katere se pomikajo proti Carigradu,

trdeč, da hočejo samo sultana videti. Položaj v Carigradu je za sedanjo vladu že malo neprijeten. Sedaj je že tudi jasno, da ni bila cela carigradska garnizija v taboru vojaških upornikov in da bi bil sultan, ako bi bil v resnici hotel, ta vojaški upor prav lahko zatrl. Tewfik-paša kani že baje v par dneh demisijonirati. Parlament je desorganiziran, ker si ni upal noben poslanec zavzeti novemu položaju nasproti odločno in jasno stališče. Puntarji se začenejo streznjevati. Sedaj ti vojaški puntarji sami priznavajo, da res pravzaprav niso vedeli, zakaj so se spuntali.

Dnevna kronika.

o Družbo ponarejalcev vina so zasacili v Budimpešti. Imela je poslopje, kjer se je izdelalo na dan 50—60 hl vina. Več oseb so že zaprli!

o Potrjena obsodba. Kasacijsko sodišče je potrdilo obsodbo rumunskega drž. poslanca viteza Onciula zaradi razžaljenja drž. poslanca Wasilka na 3000 K in ni ugodilo ničnostni pritožbi v nobeni točki.

o Občinski svet v Reki je sklenil podaljšati mestno električno železnico do avstrijske državne meje.

o Proces Sziczynski je bil v soboto končan. Porotniki so potrdili obe na umor se glaseči glavni vprašanji in zanikali event. vprašanje na nepremagljivo silo. Sziczynski je obsojen na smrt. Zagovornik je vložil ničnostno pritožbo.

Štajerske novice.

v Tudi drugi dan splošnega volilnega boja je prinesel Narodni stranki časten in lep uspeh. Povsod lepo obiskani shodi, povsod navdušenje za napredne kandidate veliko. Kaj čuda, da gine upanje klerikalne stranke, da si pribori ono splošno zmago, o kateri so sanjarili mladi kaplani in nagnali ljudi v volilni boj! Značilna je tem oziru izjava kapl. Vraberja, katero priobčimo na drugem mestu. Klerikalni stranki je včerajšnji dan primesel težek in sramoten Vrstovškov fijasko, ki je odločilen za slovenj graški okraj Dr. Benkovič se je tiho plazil po celjskem okraju, ker si ni upal javno nastopiti. Isto zbežanost, nesigurnost in bojazen je opaziti tudi pri drugih kandidatih mariborskih duhovnikov. Nedvomno je, da bode včerajšnji dan osvežil naše sile, vsposodil naše agitatorje in somišljenike, da bodo tem krepkejšje delali za zmago naprednih kandidatov. V boj — je naš klic, in znamenja kažejo, da ne zastoj.

v Profesorja Vrstovška volilni shod. Slovenjgradec, dne 18. aprila 1909. Profesor Vrstovšek je hotel danes prirediti sredi našega okraja, v slovenjgraškem narodnem domu, volilni shod. Pripeljal se je tja s „Stražnim“ urednikom in znanim podpredsed. „Kmečke zveze“ Mlakarjem. — Že na vlaku se je profesor trudil z lovom na volice. Ogovarjal je kmete, ki so se vozili na shod, zapisaval imena in pripovedoval, da bo vsakemu pisal, kar je vzbujalo veliko veselost, kajti kmetje so bili po večini — naši.

V Slovenjem gradcu in okraju pa so bili vsi kaplani na delu, da pripeljejo kar največ vdeležencev. Iz osem občin so pripeljali zvezarje; nekateri so prišli iz daljnega šoštanjkega okraja; in ker na Štajerskem ni bilo dovolj ljudi zanje, so si naročili udeležence tudi iz Koroške, akoravno ti niso volilci za štajerski deželni zbor. Pa vse nič ni pomagalo. Župnik Pečnik, ki je imel veliko besedo, je šel iz sobe v sobo, iz gostilne v dvorano in nazaj,

pa povsod — sami naši. Hoteli so naše somišljenike preslepiti s tem, da imajo zaupni shod, akoravno se je na vabilih naznanjal javen društveni shod.

Nazadnje se je v dvorani nabralo nad 200 ljudij in vkljub velikanski agitaciji zvezarjev, vkljub tucatu kaplanov, ki so pripeljali vsak nekaj ovčic in potem zvesto stali pri njih, je bilo gotovo nad polovico somišljenikov Narodne stranke. Naši so prišli samo iz bližnjih krajev, brez posebne agitacije, so hoteli slišati kandidata in mu tudi povedati svoje mnenje. Ko bi bili zvezarji pripravljeni, uvaževati položaj in dati tudi nam besedo, bi se bil shod mirno vršil, tako pa ga — sploh ni bilo.

Predsednik Mlakar je shod otvoril s pozivom, da se vsi, ki še nimajo 24 let, odstranijo, in vendar so vsi nedoletni zvezarski „mladeniči“ ostali v sobi. Nato je pa na vprašanje izjavil, da nikdo izmed naših ne dobi besede. Takoj se je začelo hrupno ugovarjati in ko je vkljub temu skušal govoriti profesor Vrstovšek, je završalo po dvorani: „Živio Božič“, tako da ni bilo profesorja nič slišati. Na zborovanje ni bilo več misliti. Vrstovšek je večkrat poskusil govoriti, vsakokrat so mu zaprli usta klici: „Živio Božič“. Župnik Pečnik je tekel na okrajno glavarstvo po pomoč, seveda ni ničesar opravil. Na zadnje je v potu svojega obraza pripeljal Güntherja, kateri se prvotno zborovanja svojega zmagovitega tekmeča ni vdeležil. Pa tudi Günther ni mogel pomagati.

Profesor Vrstovšek, ki je imel na vsakem lasu potno srago, je skušal posredovati; odgovorilo se mu je: „Jamčite, da dobimo besedo, in mi jamčimo za mir. Tega pa profesor ni hotel. Ljubše mu je bilo, da se shod ni vršil, kakor pa da bi se izpostavil kritiki od naše strani. Je že vedel, zakaj. Naši so to spoznali in so na glas povedali: „Slabo vestimate, zato se bojite naših govornikov“. Še parkrat so skušali zvezarji govoriti, vedno brez uspeha. Nazadnje so uvideli svoj brezupni položaj in so zapustili dvorano ob ploskanju in klicih „Živio Božič“. Mi pa smo ostali v dvorani in smo po kratkem razgovoru odšli v gostilniške prostore. Vrstovšek in njegovi pa so šli v tisto ekstra-sobo, kjer se je na Veliki petek začela njegova trnjeva pot.

Parkrat je skušal iti med kmete, ker pa so leteli nanj klici o triglavanški prisegi, je končno zapustil Narodni dom. —

Slovenjegraški shod naj bo zvezarjem nauk, da se naši kmetje ne dajo komandirati, da se ne dajo odrivati, kadar se gre za tako važna vprašanja, kakor so volitve. Naj jim bo nauk, da si naši kmetje ne dajo ust zamašiti; in če bodo hoteli Mlakarji in Vrstovški med nami zborovati, se bodo morali navaditi tudi čuti naš glas.

Naše somišljenike pa prosimo, naj ne odnehajo, naj delajo in pridobivajo vedno več pristašev, naj skrbijo zato, da bo tudi končna zmaga naša in bo zmagoslavno izšel iz volitev naš od kmečkega ljudstva svobodno postavljeni kandidat: **Dr. Anton Božič**.

a C. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu pozivamo naj takoj napravi na pošti na Ptujski gori red. Naj nemndoma pouči tamkajšnjega poštarja g. Urana in njegovo ženo, da če sta tudi farovski posojilnici dolžna 1400 K, morata varovati uradno tajnost tudi napram farovškemu gospodom. C. kr. poštno ravnateljstvo naj omejnega poštarja pouči, da je prepovedano, pustiti nepoklicane osebe v poštni urad, da tam brskajo med pismi itd.; c. kr. poštno ravnateljstvo naj omenjenega poštarja opomni, da ni dovoljeno praviti s kom ta ali oni do-

pisuje, od kodi ta ali oni pisma ali druge poštne pošiljatve dobiva itd. Če ta opomin ne bo zadostoval, govorili bomo glasneje in odločneje. C. kr. poštarji morajo ekspedirati ozir. dostaviti poštne pošiljatve vsakogar in vsakemu ter se morajo vljudno in postrežljivo obnašati napram vsakemu brez ozira ali je baš tega političnega mišljenja kakor poštar ali ne. To energično zahtevamo!

o Volilna shoda v Ponikvi ob juž. žel. in v Št. Vidu pri Ponikvi. G. Maks Berlisg je sklical na včeraj 2 volilna shoda. Na Ponikvi je bil napovedan ob 7. uri in se je prvotno nabralo lepo število ljudi, a ker se je g. Berlisg vsled slabih železniških zvez zakasnil do 8. ure, se je večina razšla. Vendar so ostali najvplivnejši možje iz občine in je pred njimi g. Berlisg natanko razvijal svoje misli glede deželnega zbora in glede nalog, ki čakajo slov. poslance. V priprostitih besedah je očrtal, kako se Spod. Štajerska od strani nemške večine v dež. zboru in odboru zanemarja, da, sploh poznati se je noče. Pozival je h koncu navzoče, naj volijo po svoji vesti in po svojem prepričanju. Urednik Spindler iz Celja je orisal položaj po razbitju kompromisa, o geslih, pod katerimi bodo klerikalci šli v volilni boj (vera je v nevarnosti!) in o agitacijskem delu. Z naštevanjem grehov klerikalne stranke ni bil prav nič zadovoljen zvezar in županski kandidat Pepennak. Splošno se trdi, da Vrečka na Ponikvi mnogi lastni somišljeniki ne marajo. — V Št. Vidu je prišlo precej ljudi, med njimi mnogo pristašev nasprotne stranke, ki so se odlikovali s tem, da so pridno shod motili in na dokaze z nasprotne strani vpili in divjali. Kaplan Ostrž, ki je bil tudi navzoč, se je sramoval neizobraženosti svojih pristašev, ki so kakor divji besneli proti šolstvu, a na tozadevna izvajanja urednika Spindlerja niso zmogli niti ene stvarne opazke. Mirni in trezni nastop kandidata narodne stranke je splošno ugajal. Pripomnimo, da je izmed nasprotnikov bilo le pičlo število Št. Vidčanov, večina je bila Vrečkovih priganjačev s Ponikve. Ko je Spindler razmotrival agitacijska sredstva nasprotnikov, posebno zlorabo verskih čustev, je kaplan Ostrž dal značilno izjavo: V verskih rečeh imajo duhovniki edino odločilno besedo, in če duhovnik enkrat reče, da je vera v nevarnosti, morajo verniki to verjeti. Pribijemo to izjavo brez vseh pripomb. Shod je imel vkljub motenju od klerikalne strani lep uspeh; vsi zavedni Šentvidčani so ta dan videli, kje je poštenost in odkritost — ter bodo temu primerno nastopili tudi 17. majnika. — Šentvid je napreden, je naš!

a Shodi v brežiškem okraju so potekali mirno, navduševalno za našo stranko in njene kandidate. Videlo se je zlasti, da uživa napredni kandidat g. Malus splošno priljubljenost in odkritosrčne simpatije; a tudi g. nadučitelj Brinar, kandidat splošne skupine, si je včeraj s svojim izbornim nastopom zdatno povečal število volilcev v okraju. V Kapelah smo zborovali ob 8. uri dop. pri g. Sorčiču; shod je vodil vrli somišljenik gospod Žmavec, govorili so gg. Malus, Brinar in Lešničar. V Dobovi se je vršil shod pri g. J. Kovačiču; udeležili so se ga odlični napredni kmetje in tudi precej volilcev splošne skupine. Predsedoval je g. Cetin, ki je poleg kandidatov v krasnih besedah navduševal volilce za napredno kmečko stvar. Velik shod se je pa vršil na Bizeljskem; zbralo se je okoli 300 mož, tudi domači g. kaplan Hribar je prišel z nekaterimi somišljeniki. Govorili so gg. Lešničar, Brinar in

Malus ob velikanskem pritrdjevanju zbranih volilcev. Kandidatura gg. Brinarja in Malusa je bila navdušeno sprejeta. O g. dr. Jankoviču so volilci sicer slišali, da je dober zdravnik, a ga večina niti ne pozna in ne ve, da bi bil za okraj kaj storil. Pišek pa itak ne pride v poštev. Če ga doma ne marajo, kjer ga poznajo, kaj se hodi v tuj volilni okraj ponujati! To je kratko povedana sodba, katero so izrekli na včerajšnjih shodih vrli napredni volilci v spodnjem brežiškem okraju. Splošno je slišati, da dr. Jankovič ne ugaja niti pristašem duhovniške zveze samim, temveč da prihajajo od njih izjave, da volijo Malusa in Brinarja. Živela naša kandidata!

a **Britka izguba.** Našega vrlega narodnega politika g. dr. A. Božiča je zadela britka izguba. V soboto mu je nepričakovano umrl sinček Radovan. Zato se g. dr. Božič ni mogel udeležiti napovedanega shoda v Družmirju. Dragemu prijatelju in soprogi izražamo svoje globoko sožalje. Naše somišljenike v okrajih Šoštanj, Slovenjgradec in Marenberk pa pozivamo, da tem marljivejše dalajo za sijajno izvolitev dr. Božiča v deželni zbor.

v **„Bralno društvo ne Bregu“** je priredilo včeraj prav izvrstno uspelo burko „Ne kliči vraga!“ Dvorana v „Skalni kleti“ je bila polno natlačena; okoličani so bili posebno dobro zastopani, dočim smo Celjanov po stari navadi pogrešali. Igralci so svoje vloge prav dobro izvršili, čemur je pričalo burno ploskanje zadovoljnega občinstva. Posebno pohvalno nam je omeniti naravnost mojstersko predavanje ljubke Levičarjeve hčere (gospodična Marica Gačnik) in njenega očeta (g. Trček). Tudi klepetava Polona, Levičarjeva žena (gospod. Anica Balon) in pa snubač njene hčere (g. Žagar) sta imenitno pogodila in se poglobila v svoje vloge. Neumnega Metoljkovega Miho, ki je bil nesmrtno zaljubljen v Milko, je g. Stante prav izborno pogodil. Igra „Županova Režika“ je morala vsled prepovedi namestništva izostati. Zato se je pa tem bolj vnela za tem živahna prosta zabava. Marljiva gospica Marica Gačnikova je med zadovoljnim občinstvom nabrala lepo vsoto za prepotrebno brežko društveno knjižnico. Bralnemu društvu na Bregu pa kličemo: Le vrlo tako naprej!

v **Zasedanje celjsk. porotnega sodišča** se je danes pričelo. Pred porotniki stojita danes Miha in Anton Vodleb ter Jakob Arzenšek zaradi uboja. Jutri boše tudi radi uboja prišel pred porotnike Franc Špeh.

v **Shod v Braslovčah.** V snišnici Antona Plaskana v Braslovčah se je zbralo včeraj popoldne lepo število volilcev in agitatorjev narodne stranke. Shodu je predsedoval braslovski župan g. Brišnik. Govorili so Josip Cizel iz Polzele, državni poslanec Roblek, kandidat kmečke skupine g. dr. Karba in kandidat trške skupine dr. Kukovec. Shod je končal z lepim uspehom, vendar je treba v tem boju še živahne agitacije. Volilci so z navdušenjem odobrili kandidature Franca Brina, ja in Ivana Rebeka v splošni skupini, Franca Goričana in dr. Karba v kmečki skupini in dr. Kukovca za trge. Braslovška občina šteje sama okoli 500 volilcev.

a **V svarilo!** Rudolf Orešnik, doma iz Ormoža, star 28 let, je izmaknil slov. društvu „Domovini“ v Gradcu blagajniško knjigo in je na njo pobiral denarne vsote. Minul petek, 16. aprila se je odpeljal proti jugu in bo morda poskušal svojo srečo tudi drugje; prosimo, da se ga takoj prime! Slov. liste prosimo za ponatis! Odbor.

a **Manire kmečke sveze.** Dični podpredsednik Mlakar ima čuden način postopati z zborovalci. Ko so nekateri naši kmetje ob otvoritvi zborovanja v Slov. Gradcu vprašali, če dobijo besedo, je zarohnel kakor kak feldvebel nad rekruti: „Molčite“. Seveda se je zmotil. Vendar je značilno za celo kmečko zvezo, da si upa njen odbornik s kmeti tako občeovati. Molčati ali k večjemu „živijo Vrstovšek“ vpiti bi morali naši kmetje, drugo pa bi že opravili gospodje kaplani.

a **„Živijo Triglav“,** tako so pozdravili naši profesorja Vrstovška, kadar se je prikazal iz ekstra-sobe. Profesor je imel od začetka tako trdo kožo, da je odgovoril z „živio“. Ko pa se ga je vprašalo, kaj je s prisego na triglavansko zastavo, je vendar videl, kako se njegovo uskoštvo sodi. Potuhnil se je in je rdeč kakor rak izginil.

a **Vrstovškoví nauki** v krščansko socialnih kurzih se poznajo njegovim mladeničem. Eden izmed njih je skusil g. Vrečku izpodmakniti stol na katerem je stal. Nekateri drugi so se sumljivo približevali naprednim kmetom. Pa seveda, pri pogledu na množico je zmanjkalo junakom korajže in samo s krepkimi kletvicami so pokazali svojo naravo. — Med zvezarji se je posebno odlikoval nek že obilokrat kaznovani individuum. Ta se je tudi Vrstovšku očitvidno najbolj dopadel, ker smo ga videli večkrat se posvetovati z njim.

a **G. veleposestnik Verdnik,** kateri se vsled nujnih opravkov ni mogel udeležiti Vrstovškovega shoda, je poslal lepo pismo, ki naj bi se prebralo na shodu. Ker pa vsled zvezarske nerodnosti in trmoglavosti ni prišlo do zborovanja, naj objavimo v časopisju nekaj odlomkov iz pisma našega vrlega somišljenika:

„Moje mnenje je to, ker smo si sami kmetje kandidata postavili, da tudi pri tem ostanemo. Zakaj bi morali nam drugi ljudje vsiljevati kandidata; posebno pa 6 duhovnikov in 9 drugih oseb; mi kmetje bi morali pa samo slepo ubogati, voliti na komando in plačati.“

Ako smo si mi izbrali doktorja, smo to storili zato, ker moramo imeti akademično izobraženega moža, kateri nas bo na merodajnem mestu uspešno mogel zastopati; in dr. Božič je sam ekonom in ima kmetijo; bo torej vendar zastopil, kaj je nam kmetom potreba.

Toliko možato bomo vendar mogli nastopiti, da nam ne bodo druge vrste ljudje kandidate postavljali; to bi oilo za nas kmete skrajno žaljivo in poniževalno; s tem bi pokazali, da sami silimo v verige, da še v 20. stoletju nismo sposobni samostojno misliti.“

Kmetje, premislite te zlate besede! a Obesil se je v soboto pri Sv. Antonu v Slov. gor. viničar Damiš. Bil je zelo „pobožen“.

o **V Brežicah** se vrše v kratkem občinske volitve. Slovenci se jih udeležijo v vseh 3 razredih.

o **V Slov. Bistrici** je imela včeraj Km. zv. zaupni shod. Župnik Medved je odstopil od svoje kandidature in tako je bil Peter Novak soglasno proglašen za kandidata.

v **Nečuvnen fanatizem madžarskega duhovnika.** V Kubaših v špiski stolici na Slovaškem ni hotel dati kaplan kmetu Frišu odveze na smrtni postelji, ker bere Ludove Noviny, češ, da je ta časnik po papežu prepovedan. To je seveda laž, ker so Ludové Noviny klerikalne, a kaplana je vodila pri tem „ideja madžarske države“, kateri na tak način služi. Tako katoliško duhovstvo na povelje škofov in ministrov iz političnega fanatizma prostituirá versko idejo in ubija v narodu verski

čut in zaupanje v cerkev. Menijo li naši politikujoči duhovniki, da bodo s svojo gonjo po spovednicah in na prižnicah proti naprednim kaj več dosegli?

v **Tatvina.** Pri mariborskem steklarju Wagrاندlu sta ukradla pomočnik Krajšek in neki 16 letni učenec Zebe okrog 1000 kron. Zasačila ju je že roka pravice.

v **Ustrelli** se je v Korminu na Goriškem nek pešec 47. pešp., ker je dobil 6 dni zapora. Ime ni znano.

v **Utopljenec,** ki so ga pri Št. Janžu na Dr. p. potegnili iz Drave, je neki Šoštarič iz Maribora, ki je pri Tresternici utonil.

v **O preteplih** na naših shodih se sanja celjski „vahtarici“. Nismo nemški nacijaonci ali še bolje šenererijanci!

v **V Gaberju** je imel kandidat splošne skupine g. nadučitelj Brinar, v soboto javni volilni shod. Udeležilo se ga je precej socialistov, ki so poslali nekega Vizjaka v boj proti izbornim izvajanjem g. naduč. Brinarja. Razun nekaterih neslanih napadov na „klerikalno“ (!) narodno stranko in kranjske liberalce ni mož povedal ničesar zanimivega. Odgovorili so mu gg. dr. Koderman, Lešničar in Prekoršek stvarno, na kar je mož umolknil. Pripeljana „garda“ „slovenskih“ socialistov je pokazala svoje slovenstvo s tem, da je govorila nemški, svojo politično izobrazbo s tem, da je upila in globoko razumevanje programa socialistov z neslanimi medklici. Ako je to, kar smo videli v soboto, cvet „slovenskih“ socialistov v celjski okolici — potem jih pri najboljši volji kot neke baje „slovenske“ in resno protiklerikalne stranke ne moremo upoštevati.

u **Shod v Trnovljah** se je obnesel nepričakovano lepo. Zborovalcev je bilo 60—70. Predsedoval je naš vrli gospod Anton Mahne. Govornik iz Celja je naslikal politični položaj in priporočal kandidate narodne stranke. Videli smo že med zborovanjem, da naši napredni Trnovljani pridno čitajo časopise in so dobro poučeni o domači politiki, kar je jako veselo in za Trnovljane same prav častno znamenje. Govorila sta na to še gospod Blaž Jelen, posestnik v Novi cerkvi in g. Anton Mahne iz Trnovelj. Oba izvrstna govornika sta se z vso ostro stjo izrekla proti duhovniški politiki, ki nam hoče vsiliti pasjebičanega Benkoviča, Trglava s programom suhih klobas in pa nekega Pišeka, katerega v celem okraju nihče ne pozna. Enoglasno so se vsi izrekli, da bodo zapisali dne 7. maja na bele glasovnice ime: Franc Brinar, nadučitelj v Gotovljah, dne 17. maja pa na modre glasovnice dve imeni in sicer: Franc Goričan, kmet. pot. učitelj v Višnjivasi in dr. Rihard Karba, zdravnik na Vranskem. Živeli vrli Trnovljani!

Mariborske novice.

d **Iz Maribora.** Skioptični večeri „Slovanske Čitalnice“. V soboto dne 17. t. m. sta priredila g. mag. Zavadil in g. dr. Pivko tretji skioptični večer „Potovanje po Švici“. V krasno koloriranih in zelo jasnih slikah smo občudovali švicarsko gorsko naravo. Z Lucerna nas je vodil g. predavatelj na svetovnoznano razgledno goro Rigi, potem preko Štirikantonskega jezera, po Gotthardski železnici, preko Furke v dolino reke Rhone, na Gornergrat, Breithorn, v dolino Chamoni, na Mont Blanc, v Ženevo, Montreux, Bern in Interlaken. Zlasti krasne so bile slike iz skupine Monte Rosa, Rhonskega lednika in Mont Blanca. G. M. Zavadil je neutrdljiv v izpopolnjevanju svojega

skioptičnega aparata; zahvala mu grtudi za to, ker plačuje velik del režijnih stroškov ob predavanjih sam, da se lahko izroči tem večji znesek ob vsakem predavanju „Ljudski knjižnici“, ki je prejela iz skioptičnih večerov že 14 kron. — Včeraj v nedeljo 18. t. m. se je predavanje s slikami ponovilo s posebnim ozirom na dijaštvo in sokolstvo s prosto vstopnino.

d **Iz Maribora.** Stališče Nemcev k podržavljenju ljudske šole. Aktualno je postalo vprašanje podržavljenja ljudskih in meščanskih šol in na vseh koncih države se oglašajo že finančni politiki, ki zahtevajo, naj prevzame država vse ljudsko šolstvo v lastno oskrbo, ker posamezne dežele ne morejo več zmagovati velikih bremen, katere jim nalaga ljudsko šolstvo. Tudi nemški glasovi zahtevajo podržavljenje ljudske šole, večina nemških politikov pa molči ali pa se protivi tej zahtevi. Boje se namreč, da bi ob jezikovnih mejah država morala napraviti red in bi zlasti na slovenskih tleh dobilo ljudsko šolstvo drugačno lice, nego ga ima doslej, dokler imajo nemški deželni odbori vso oblast čez ljudsko šolstvo. Ta vzrok zadostuje, da postajajo nemški nacijaonali politiki odločni nasprotniki vsakega koraka, po katerem bi se naj skrčila oblast deželnih odborov glede ljudskega šolstva, ter da vidijo rajši dežele pogrezajoče se vedno globlje v dolgove, samo da se ohranijo nemške in ponemčujoče ljudske šole na Slovenskem, zlasti na Koroškem in Štajerskem.

d **Iz Maribora.** Slovanskega sokolstva je našim Nemcem že nekoliko preveč in jeli so se ga resno bati, kakor pričajo uvodni članki v „Marb. Zeitung“. Treba je baje bolj skrbno opazovati gibanje in napredovanje te velikanske slovanske telovadne organizacije in zeleti bi bilo, da bi se Nemci vsaj toliko zanimali za telovadbo, kakor Slovani. „Marb. Zt.“ pa si ne upa objaviti vseh števil o našem sokolstvu, zlasti molči o sokolstvu med Čehi.

d **Iz Maribora.** V Hoče k Šalamunu! Slovenski izletniki hitevajo po nedeljah kaj radi v Hoče. Na nekdanjem Wieserjevem posestvu v Hočah imamo zdaj tudi svojega moža, gostilničarja Jakoba Šalamona, ki se je postavil na odločno slovensko stališče in je torej vreden, da se seznanimo z njim in ga podpiramo.

Koroške novice.

o **Iz občinskega sveta** je izstopil v Celovcu Franc Eckhardt, ki je pri zadnjih dež. zb. volitvah nastopil kot obrtniško-klerikalni kandidat.

o **Nuna — mati.** V Grabštajnu na Koroškem je bila pri neki bolni gospe v pomoč neka nuna. Pred nekaj dnevi je okolica opazila, da je nuna zbolela in da jako slabo izgleda. Na tozadevna vprašanja je odgovarjala, da ji ni nič. Te dni pa je služinčad gospe našla v stranišču novorojeno dete. Orožništvo je nuno zaprlo.

Primorske novice.

o **Kmečko banko v Gortici** je ustanovila slov. kmečka stranka. Banka začne poslovati 20. t. m. Ustanovljena je, da kmečka stranka reši svoje ljudi iz krempljev klerikalnih in drugih posojilnic.

o **V Lokvi na Krasu** je umrla 14. t. m. Josipina Muha, soproga posestnika in bivšega dež. poslanca. Pokojnica je bila slovenska žena, kakor jih malo šteje naš narod. Njena hiša

je dom rodoljubja, njeni otroci so vsi iskreni rodoljubi. N. v m. p.!

o Tržaška podružnica „Slov. Plan. društva“ je na novo zaznamovala pot iz Ospa na vrh Tinjana in od tam preko Kolombara v Dekane.

o Slovensko gledališko osebje iz Ljubljane priredi od 17. aprila naprej 10 predstav v Gorici.

o V Gorici je preстал te dni nek 67 letni regnikolo Pascal Salvadori 4 mesečno ječo zaradi razžaljenja Nj. Veličanstva. Izgnali so ga iz Avstrije.

Dopisi.

o Zabavni večer v Zvezdi na Dunaju. Vidi se, kakor da so zgubili razni ljudje vse spoštovanje do sebe in svoje časti in sploh ne vedo, kaj je „dostojnost“. Skrajno grdo je pač in zmoro le brezbrzičnost, lahko-miselnost in — hudoobja, pustiti celo društvo sramotno na cedilu, a to v najzadnjem trenutku. — Društvo „Zvezda“, ki se posebno v zadnjem času trudi s hvalevredno požrtvovalnostjo, nuditi občinstvu dobro zabavo, je doživelo v prav kratki dobi že drug tak slučaj. Umestno bo pač, da se take brezznačajne, ki se res ne sramujejo iskati si dvomljive slave celo na ta — za nje same kaj žalosten — način, javno imenoma obsodi. To je pravica občinstva, ki si z umevno odločnostjo prepoveduje toli nepošteno ravnanje, in dolžnost društva, ako noče biti samo obsojeno! Tembolj so se trudili drugi rešiti, kar se da, dosti pa je rešila na zadnjem večeru že seboj prinesena dobra volja občinstva! Odbor se v bodoče le naj dobro zavaruje ljudi, ki hlepajo po čisto posebni „slavi“!

Za 8. maj je obljubljena že skrajno potrebna „Ciril-Metodova slavnost“. Samo ob sebi se razume, da nikakor ne gre prirejati navadni sestanki teden dni prej, kakor je, mislim, bilo čitati v „Nar. Dn.“ in je potrebno, da sl. odbor svoj tozadevni sklep čim najprej občinstvu naznani. Nič manj potrebno pa je tudi, da se za časten uspeh te veselice tudi z vso energijo agitira, naj se pozove vse, kar se prištevja k nam, da pride osebno ali vsaj pošlje prispevek, brez ozira, je li član Zvezde ali ne. Narodnega „dolga“ leži dunajskim Slovencem na vesti toliko, da je vseh občeslovenska dolžnost, poravnati ta dan vsaj — obresti; dvojna pa je dolžnost v tem času, ko bodo — žalibog — kruti volilni boji požrli naši družbi občuten del njenih prispevkov. Nadejati se je, da napne sl. odbor ob tej pomembni priliki vse sile glede dobrega (in zanesljivega) vspeh, da s spretno agitacijo izvede častno svoj načrt in — morda celo vzbudi tega ali onega naših visokih „rodoljubov“. — Na delo!

Slovanski zapiski.

o Protekcijonizmu na Hrvatskem. „Hrvatska“ prinaša tri zanimive slučaje, kakor „pravično“ postopa Rauchova vlada pri uradniških imenovanjih za svoje ljudi. Anton Junkovich, brat velikega župana v Požegi, popolnoma nesposoben človek, je preskočil 25 kolegov, Milan Kranjčič, Rauchov tajnik in Ivan pl. Mošinsky pa vsak po 30 kolegov.

Iz sodne dvorane.

Maribor, 16. aprila.

Cerkveni nabiralnik okradel. (Okrožno sodišče). Mart. Pfeifer, viničar v Šardinji je imel poverjenstvo v velikonedeljski cerkvi pobirati. Ker je pa navadno vselej takrat, ko je prej pobiral, šel v gostilno in plačal s samimi vinarji in dvovinarniki, se je ljudem zdelo to sumljivo. Začeli so paziti in kmalu so prišli na to, da Pfeifer jemlje denar in nabiralnika. Pred sodiščem pravi Pfeifer, da je v vsem si prilastil k večjemu kake 4 K, dočim trdi obtožnica, da kakih 50—100 K. Sodišče ga obsodi na 3 mesečno težko ječo z 1 postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Nasilnost. (Okrožno sodišče). Fr. Fais, 44 letni kočar v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici je obtožen hudodelstva omejevanja osebne svobode. 16. jan. sta prišla k njemu zaprisežena lovska paznika Kovacič in Donig. V začetku je bil Fais čisto prijazen, nenkrat pa vzame svinjsko glavo, ker je ravno tisti dan zaklal svinjo, se postavi k vratom in reče, da če hočeta priti iz hiše, naj zlezeta skozi okno, pri vratih ne prideta ven. Še le čez kake četrt ure ju je izpustil. Bil je namreč precej pijan. Sodišče ga obsodi na 6 ted. ječo je z postom vsakih 14 dni.

V pljanosti. (Okrožno sodišče). Janez Krosi v Studenicah je 30. jan. popival z urarjem Gumzejem. Zvečer sta šla oba k Krosi spat. Ko prideta domov, zahteva Krosi, naj mu Gumzej napravi neko uro. Ker pa ta v temi ni videl, je postal Krosi jezen in se je lotil Gumzeja z nožem ter ga tudi malo poškodoval. Sodni dvor obsodi Krosi na 3 mesece težke ječe z postom, trdim ležiščem vsakih 14 dni. — Drugi obtoženec Franc Lukner iz Kamensčaka pri Ljutomeru ni prišel k obravnavi. 22. jan. je popival v neki ljutomerski gostilni, začel tam prepir z Miheličem in Rožmaničem in prevrgel tudi peč. Zgoraj imenovana sta zapustila gostilno, a kmalu za njima je odšel tudi Lukner in ko je došel Rožmaniča, ga je vrgel s tako silo na tla, da mu je zlomil desno roko. Za to surovost ga obsodi sodni dvor na 6 mesečno težko ječo.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

V soboto: trideseti dan.

Dvainštirideseti obtoženec

Nikola Čudić,

obč. tajnik. Ojačanje narodne zavesti ne identificira z velikosrbsko propagando. Član je srbske samostalne stranke. Glede dinamita, ki so ga našli pri njem, konstatira, da se v njegovem kraju splošno rabi dinamit za lov na ribe, in ga je tudi on za to rabil. Vsak otrok ima v njegovem kraju dinamit v to svrhu. Kupoval ga je od lastnikov kamnolomov, ki jih je tam polno in ki imajo cele magacine dinamita. Konstatira se, da je „izginil“ zapisnik obč. načelnika Priče, kjer se njemu v prilog razlaga provenienca tega dinamita. Predsednik tega zapisnika ne najde med akti. Na vprašanja drž. pravdnika ne odgovarja, ker noče, da bi ga kdo žalil.

Triinštirideseti obtoženec

Lazo Bačić,

trgovca v Jasenovcu, član srbske samostalne stranke, ni razumel obtožnice. Glede slike kralja Petra ve le, da jo je ogrski minister Daranyi dal razširiti v 20.000 izvodih. Misli, da je cela obtožnica naperjena proti hrv. srbski koaliciji. V Jasenovcu obstoji že 138 let srbska šola in je torej smešno trditi, da je tam srbstvo šele umetno napravljeno.

Pred. Pri vas so v občinski upravi sami Srbi.

Obt. V Jasenovcu je 5000 duš, Srbi so za 200—300 duš v večini. V obč. zastopu pa je 10 Hrvatov in 8 Srbov. Če so Hrvati Srba izbrali za načelnika, je to dokaz, da je sposoben. Dasi je on (obt.) velik Srb, je vendar l. 1906 glasoval za Hrvata dr. Harambašića proti Srbu Deviću in l. 1908 za dr. Harambašića proti Srbu Jovanoviću. Pripominja, da so najglednejši Hrvati iz Jasenovca, ko se ga je zaprl, poslali na Nj. Velič. kralja prošnjo, da se ga izpusti.

Preds. Ker obstoje v vseh okrajih enake pojave, je to znamenje, da obstoji organizacija...

Obt. To pomeni le, da so priče organizirane.

Tudi ta obtoženec na vprašanja drž. pravdnika ne odgovarja. Preds. dnik ne pripusti zagovorniku dr. Belobrk, da bi nagovarjal obtoženca s „ti“.

Dr. Belobrk omenja prošnjo uglednih Hrvatov iz novskega okraja na Nj. Velič., da se Bačić izpusti iz zapor.

Obt. To priča, da po vsak pošten Hrvat o meni rekel, da sem otrli marsikatero solzo siromaku in Hrvat u Srbu.

Preds. ne pripusti, da bi zagovornik stavil na obt. vprašanja, na katera

ni hotel odgovarjati drž. pravdniku. Štiriinštirideseti obsojenec.

Vaso Vukdragović,

učitelj v Okučanih. Glede Okučanov pravi obtožnica, da so tam sicer tudi že za benovanja Khueni bili Srbi in se je rabila srbska zvestava, a širiti se je srbsivo začelo šele, ko je prišel tja Vukdragović.

Obt. obširno razlaga, da je v resnici bilo Srbstvo tam že prej, dalje, kako se je družil s trgovcem Mimičem in drugimi. Glede Mimiča pravi obtožnica, da je „težko kompromitiran“, a nedavno ga je Nj. Velič. kralj imenoval članom zaupnikov investicijskega zaklada. Pobija trditve obtožnice, da je obstojal kak bojkot Hrvatov. V šoli je imel samo hrvatsko zastavo.

Preds. Tako tudi mora biti. (!)

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Občinske volitve v Ljubljani.

a Ljubljana, 19. aprila. Pri današnjih dopolnilnih obč. volitvah v III. razredu so dobili kandidatje narodno-napredne stranke Bergant, Pavšek in Primožič vsak krog 850 glasov, socialistični kandidatje vsak krog 250 glasov. Klerikalci so zlezli pod klop; nekaj jih je prišlo na volišče in so glasovali za soc. dem. kandidate. Vlada je poslala razne svoje uslužbence in tudi uradništvo kranjske hranilnice je prišlo glasovat za soc. dem. kandidate. Slava klerikalno-nemški-socijalistični koaliciji! Udeležba je bila velika, narodno-napredna je napredovala, nasprotniki so dobili manj glasov kot zadnjič.

Drobne politične vesti.

Dunaj, 19. apr. (Brz. „Nar. Dn.“)

Sem sta sinoči dospela ogrska ministra Wekerle in Kossuth, baje, da doženeta, kdaj se začnejo bankovna pogajanja — Minister Weisskirchner se je vrnil danes iz Trsta. — Včeraj in danes so bile tu razširjene vesti, da je nemški cesar težko zbolel. Te vesti niso resnične. Včeraj je 70.000 Dunajčanov z županom Luegerjem na čelu napravilo cesarju v Schönbrunn zahvalno ovacijo, da se je ohranil mir. — Novega guvernerja avstr.-ogrske banke Popovicsa je cesar danes sprejel v avdi-jenci. Popovics je položil v cesarjeve ruke svojo službeno prisego.

Demonstracije v Lvovu.

Lvov, 19. apr. (Brz. „Nar. Dn.“)

Kot odgovor na smrtno obsodbo Sičinjskega je priredilo včeraj zvečer rusinsko visokošolsko dijašolsko velike demonstracije po glavnih ulicah v Lvovu. Pobita so vsa okna pri državnem pravdništvu in na poslopju deželnega sodišča. Prišlo je do krvavih spopadov s policijo; 7 policajev je težko ranjenih.

Nemiri na Turškem.

Carigrad, 19. apr. (Brz. „N. Dn.“)

Do jutri bode zbranih v Tschataldschi, kjer se zbirajo uporne mladoturške čete, okrog 50 tisoč mož v 4 divizijah. Ta armada zadostuje, da ali sultana in sedanjo vlado ustrahuje ali pa napade Carigrad. Mnenje je splošno, da name-ravajo Mladoturki sultana odstaviti, ako se ne uda.

o Berlin, 19. aprila. (Brz. N. D.)

„Lokalanzeiger“ poroča včeraj iz Carigrada: Zbiranje mladoturških čet se vrši po trdnem, dobro izdelanem načrtu. Danes zjutraj so dospeli sem 4 vlaki vojaštva, 3 še pričakujejo. — Tschataldscho, važen ključ za obrambo Carigrada imajo seba Mladoturki, oz. uporni solunski častniki v rokah.

b Carigrad, 19. aprila. (Brz. „Nar. Dn.“) Načelnik generalnega štaba je odpotoval v Tschataldscho, da bi se s četami pogajal. Stvar je nujna, ker so

se baje že predstraže začele pomikati proti Carigradu.

b Carigrad, 19. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) V zborničnih krogih pričakujejo jutri padec vsiljenega nazadnjaškega ministerstva, čegar stališče je popolnoma omajano.

b Berlin, 13. aprila. (Brz. „N. D.“)

Londonka „Morningpost“ ve povedati, da je poslal sultan svojega komornika in tajnika k šejku d' ulemi in dal pojasniti, da želi, naj vlada na vsak način ukrene mir z Mladoturki in ako je njegova oseba na poti, se rad umakne.

+

Veem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjava žalostno vest, da je najin preljubi sinček

Radovan

v nežni starosti 17 mesecev po težki bolezni, dne 16. aprila ob 3. uri popoldne na večno zaspal.

Pogreb je bil danes, 19. aprila ob pol 4. uri popoldne na okoliškem pokopališču celjskem.

Naj v miru počiva!

Dr. Anton in Olga Božič.

Listnica uredništva.

Gornji Grad: Hvala, pride!

Loterijske številke.

Gradec, 17. aprila 1909: 21, 13, 80, 16, 62.
Dunaj, " " " 77, 22, 19, 15, 52.

Motor-kolo

še skoraj novo, se zaradi bolezni po nizki ceni takoj proda. Naslov pove upravnistvo „Narod. Dnevnika“.

217 2-2

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob in s postranskimi prostori je oddati s 1. junijem oz. dogovorno lahko že s 1. majem t. l. V stanovanju je električna luč in vodo-vod. Vpraša se pri oskrbniku Schillerjeva cesta št. 3, I. nadstropje.

218 4-4

Lepo stanovanje

s 3 sobami in drugimi prostori, kjer je tudi vodovod, se odda lahko takoj v najem v hiši št. 11 na Ringu. Vpraša se pri hišnici, ali pa pri oskrbniku v pisarni Zadrugne Zveze v Celju.

214 4-4

Sprejme se takoj

uradnik

z dobrimi spričevali v lesni kupčiji izurjen pri Viktorju Glaser lesna trgovina, Ruše ob kor. žel.

218 3-2

